

Tidningsartikel från oktober 1925

Avskrift ur okänd tidning. Artikeln troligen skriven av Waldemar Bernhard.

Versmakare, artist och spelman

En originell man i gångna tiders Torsång

Framför mig ligga ett par böcker med av tiden gulnade blad, och f. ö. Bärande vittnesbörd om att de är mycket gamla och mycketlästa. De äro skrivna av Hans Haglöf i Dalvik, vilken avled den 3 dec. 1893.

Det är nu ej många Torsångsbor, som minns denne ovanlige man. Den generation han tillhörde har gått till sina fäder, gömda och även i många fall glömda. Men det arv de lämnat efter sig är ofta stort och rikt.

Hans Haglöf i Dalvik, vars livsgärning dessa rader i någon mån skall beröra, föddes den 28 jan. 1821. Han härstammade från en gammal vördad bondeätt och blev bonde. Men han var också poet, målare och spelman. Han har skrivit hundratals, för att ej säga tusentals dikter, lämpliga för alla möjliga tillfällen och förhållanden.

Haglöf gjorde sig även vitt känd genom att måla tavlor med skrivna lyckönskningar av olika slag. Motivet för dessa tavlor utgjordes ofta av blommor, placerade i vaser, i bjärta och granna färger. Man kan ännu idag i någon gammal gård få se dessa gratulationer inneslutna i glas och ram.

Dessutom var Haglöf spelman, och är kanske mest känd som sådan. Hans like i detta avseende fanns ej på långa håll, och han var därför mycket anlitad. Var det ett bröllop, som hörde till de mera storslagna, nog skulle Haglöf vara med, vare sig nu detta hölls så långt bort som i Gustafs, Vika eller Tuna. Han åtföljdes då ofta av en annan bygdespelman, Lenes Erik i Kårtylla, och där dessa spelmän stämde upp blev det liv och lust. Det är ägnat att väcka förvåning, huru Haglöf vid sidan av sitt jordbruk kunde hinna med allt detta, men han ägde en ovanlig energi och viljekraft, vilket kan förklara saken.

Haglöf gifte sig i unga år, och fick i sitt äktenskap 4 barn, av vilka 3 ännu leva. En av dessa är nuvarande innehavaren av Haglöfsgården i Dalvik, Gust. Haglöf, och en annan K. S. Haglöf i Alsbäck. Den senare har som bekant ärvt faderns författartalang och har skrivit en mängd amatörteaterpjäser, vilka gått ut i stora upplagor och i synnerhet spelas av godtemplarlogerna.

Av de många bröllopslyckönskningar Hans Haglöf skrivit, må ett par anföras. Sålunda skriver han den 17 juni 1880 till ett par vänner på deras bröllopsdag:

*Gud se i nåd till dessa två
som nu uti förening gå
med löften att i lust och nöd
förbliva ett i liv och död.*

*Må ingen prövning bliva hård,
må livet bli en rosengård.
Behåll den Du, o. Herre god,
i kärlek, som ger tröst och mod.*

*Må sällhet, kärlek, tro och hopp
försköna Eder levnads lopp,
så det må bli på allt vis
ett skönt och ädelt paradys.*

*Må eder sympati stå fast,
må ingen motgång bli till last,
må på den bana I beträtt
varenda börda bäras lätt.*

*Må edra goda företag
få önskelig framgång dag för dag,
må trohet, enighet och frid
förjaga livets kval och strid.*

*Må uti edert äkta band
nu allt gå eder väl i hand.
Däri må Gud er rikligt ge
all lycka och välsignelse.*

En annan gång skrev den poetiske bonden följande lyckönskan:

*Hur än sorg och glädje gå, år och skiften hasta,
kan dock trogna vänner stå, sammanslutna, fasta.
Varje år sin friska krans, åt er båda knyter.
Er förbi i glättig dans, livets bölja flyter.*

*Ädle brudgum, brud så huld, par av dygd och ära,
äkta kärlek, ren som guld, kan ej rost förtära;
kärleken, magneten, drar skilda vänner samman.
Njuten som ett änglapar glädje, fröjd och gamman.*

*Må er framtid alltid bli hugnesam att skåda,
lyckans blomst däri till last för eder båda*

*uti hymens paradis, odla oförtrutne,
gyllne dagar på allt vis, möte då förflutne.*

*Så mitt hopp och önskan är, så för er jag beder:
Var, och Gud, dem alltid när, ty din hand dem leder
säkert genom tidens lopp, där stor växling råder,
till det land, där edert hopp allaredan träder.*

Att Haglöf lätt kunde forma sina tankar i ord vittna en hel del verser om, bl.
a. följande "kärleksförklaring", en av de många i detta slag:

*Vill du mig trogen bli, besvarar du min låga?
Ren kärlek tvingar mig att göra denna fråga.*

*Den åtrå som jag har, vill du besvara den,
Vill du förbliva min, och får jag bli din vän.*

*Jag längtar till den stund, som oss förena kan.
Är jag din kärlek värd, vill du ha mig till man?*

*Var nu förvissad om, att blott jag älskar dig.
Försäkra mig igen, att du blott älskar mig.*

*En blomma jag dig ger, mitt hjärta är däri.
Jag önskar veta få, om du min vän vill bli?*

*Hur skulle utan dig jag något nöje finna;
Min kärlekseld för dig, kan alderig försvinna.*

Flickans svar:

*När utav hjärtats eld, din kärlek är besvarad,
Så är förlovningen i himmelen förklarad.*

*När vi nu detta band, kring våra hjärtan knutit,
Vår förlovning då har himmelen beslutit.*

*Jag tycker redan nu, att det är himlens mening,
Att våra hjärtan må gå in i en förening.*

*Din vilja är ock min, jag hjärtat ger tillbaka.
Förutan dig jag ej kan livets sötma smaka.*

*På din begäran jag mitt hjärtas bifall ger.
Min bästa vän i dig och ingen ann jag ser.*

*Det är mitt hjärtas fröjd, att du uppå mig tänker,
jag sammalunda gör, och dig mitt hjärta skänker.*

Sin tjänarinna ger Haglöf följande gratulation:

*Dig jag fira vill i dag
med nöje och allsköns behag
som är vår trogna tjänarinna.
Du som glad och munter är
och i alla nöjen kär
belåtenhet i dig vi finna.*

*Men min önskan är att du
ej alltid må för andra
tjåna, som du tjänar nu,
om man ock den lotten ej bör klandra.*

*Men utvälj en trogen vän,
som banar väg till friheten,
och dig befriar från slaven,
så att du i eget bo
må finna trevnad, fröjd och ro
tills det sista målet, graven,
blir hunnet och, som du ju vet,
är målet till lyckosalighet.*

Haglöfs verser ha berett hans vänner och bekanta mången trevlig stund vid kvällsbrasan, och om de också inte äro några konstverk, kunna de dock vara värda att dragas fram som exempel på vad en självlärd versmakare och spelman roat sig själv och sin omgivning med.

W. B-d